

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 7 від 17 квітня 2024 року

*Каразінська весна:
надихає, мотивує, заряджає!*

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ – ЕНЦИКЛОПЕДИСТ

До 170-річчя з дня народження Миколи Сумцова (1854-1922)

18 квітня виповнюється 170 років видатному українському вченому, випускнику і професору Харківського університету, сьогодні відомому світу як Каразінський університет, Миколі Федоровичу Сумцову. Він народився і провів перші дитячі роки життя у далекому Петербурзі саме в ті роки, коли там жив і працював під час останніх років своєї титанічної праці Великий Кобзар. Однак, починаючи ще з дитинства, навчання у гімназії й до останнього подиху Микола Сумцов жив у Харкові, там де у козацькі часи проростало коріння його родовету. Вихідці з слобожанського старшинського роду, які мали прізвище Сумець, в умовах тотальної імперської русифікації стали Сумцовими. І такі приклади непоодинокі. Достатньо згадати видатного правознавця XIX століття Миколу Іванишева (насправді Іваниш), слобожанський старшинський рід Топчієвих (Топчії) й багато інших прикладів.

Те, що генетичний український код Миколи Сумцова був надзвичайно чітким і визначеним, підтверджується і тим, що він став першим професором Харківського університету, який викладав свій лекційний курс українською мовою ще у 1906 році, і тим, що став одним з перших українських академіків за доби Української держави гетьмана Павла Скоропадського, а головне – численним культурологічним і етнографічним дослідженням українства.

Склалося так, що сьогодні ім'я Миколи Сумцова не стоїть у першому ряду його сучасників – українських вчених, таких як Михайло Грушевський чи Агатангел Кримський, але це зовсім не применшує його наукових здобутків. Подібно до французьких вчених – енциклопедистів XVIII століття, які не зосереджувалися на одній галузі науки, не були вузькими спеціалістами, Сумцов відзначався широтою наукових інтересів. Академік Дмитро Багалій наголошував на цьому, відзначаючи, що науковий пошук Миколи Сумцова спрямовувався не в глибину, а в ширину. Широтою

наукових інтересів (культурологія, історія, етнографія, фольклористика, літературознавство, історія літератури, краєзнавство) він певною мірою подібний до засновника рідного університету Сумцова – Василя Назаровича Каразіна, який відзначався дослідженнями в різних галузях науки. Він немов би прокладав шлях для своїх послідовників, знаходив нові цікаві й актуальні наукові проблеми, окреслював їх і надавав можливість іншим опрацювати і глибоко досліджувати нові перспективні напрями гуманітарного знання. Лише один приклад наукової допитливості Миколи Сумцова – він першим розкрив гетьмана Івана Мазепу не як державного діяча, політика, воєначальника, а як ... поета! І таких несподіванок, таких відкриттів у доробку вченого чимало.

Сучасники відзначали надзвичайну працездатність Миколи Федоровича Сумцова – і сьогодні, в умовах потужних інформаційних та інформаційно-пошукових систем, великих структурованих

баз даних його науковий доробок – понад 800 – дійсно вражає. Велику увагу професор Сумцов приділяв популяризації науки, поширенню знань про українську культуру й історію, формуванню українського національного світогляду в умовах русифікаторського суспільства останніх десятиріч існування Російської імперії. Знаємо і цінуємо заслуги вченого як організатора науки і зокрема музейної справи на Слобожанщині.

Тисячам українців наукові праці, популярні нариси Сумцова допомогли зберегти культурно-національну ідентичність, прищепили любов до української історії, літератури, культури. Відтак, в дні ювілею згадаємо з вдячністю великого патріота України і свого краю – Слобожанщини, талановитого і невтомного у праці науковця – Миколу Федоровича Сумцова.

*Професор Олександр ГОЛОВКО,
проректор
з науково-педагогічної роботи.*

ПОДІЇ

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ

Попри складні умови університет продовжує жити, працювати та навчати. 28 березня в Казанському відбулося засідання Вченої ради університету.

На початку засідання ректор Тетяна Кагановська вручила грамоту за сумлінну плідну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у розвиток освіти і науки та з нагоди 50-річчя від дня народження директору ННІ комп'ютерної фізики та енергетики Ірині Гарячевській. Також грамотою за сумлінну плідну працю, високий професіоналізм, зразкове виконання посадових обов'язків нагороджено заступника завідувача студентського клубу Karazin Student's Hall Дар'ю Бортникову.

Проректор Олександр Головка доповів

про підвищення фахової та професійної майстерності науково-педагогічних та педагогічних працівників університету. Проректор Заріф Назиров виступив з доповіддю про організацію набору та підготовку іноземних студентів (презентація).

Також Вчена рада університету затвердила низку рішень, зокрема:

- про присвоєння вчених звань;
- положення про навчально-науковий інститут міжнародної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
- освітні програми та навчальні плани Казанського університету;

- сертифікаційні програми підвищення кваліфікації;
- про висунення кандидатів на участь у щорічному міському конкурсі «Молода людина року» у 2024 році;
- про підтримку висунення кандидатів до обрання на вакансії дійсних членів і членів-кореспондентів НАН України;
- про зміни у складі редакційних колегій періодичних видань університету.

Традиційно наприкінці засідання Вчена рада затвердила до друку низку навчально-методичних і наукових видань.

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.

ВИЗНАННЯ

**КАРАЗІНЦІ – СЕРЕД ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЙ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ЗА ПІДСУМКАМИ КОНКУРСУ 2023 РОКУ**

6 березня 2024 року Президія Національної академії наук України присудила премії імені видатних учених України за підсумками конкурсу 2023 року, проведеного відділеннями НАН України.

Серед каразінців чимало науковців отримали нагороди. Зокрема, лауреатами премії імені Б. І. Веркіна за встановлення значної залежності електротранспортних властивостей псевдошліниного стану надпровідників різної природи від зовнішніх чинників стали:

- професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Юрій Бойко;
- декан фізичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, член-кореспондент НАН України Руслан Вовк;
- випускник Каразінського університету, провідний науковий співробітник Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України Андрій Соловійов.

Лауреати премії імені Д. В. Волкова за цикл робіт «Процеси розсіювання, іонізації та електромагнітного випромінювання за участю заряджених частинок високих енергій в аморфних та кристалічних середовищах»:

- професор кафедри фізики ядра та високих енергій імені О. І. Ахієзера ННІ «Фізико-технічний факультет» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» Микола Бондаренко;
- професор кафедри фізики ядра та високих енергій імені О. І. Ахієзера ННІ «Фізико-технічний факультет» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» Ігор Кириллін;
- професор кафедри фізики ядра та високих енергій імені О. І. Ахієзера ННІ «Фізико-технічний факультет» Харківського національного

університету імені В. Н. Каразіна, провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» Сергій Трофименко.

Лауреати премії імені С. Я. Брауде за піонерські вимірювання інтегрального спектра залишку наднової зорі Кассіопея А та участь у створенні українського радіотелескопа нового покоління ГУРТ та європейського радіотелескопа NenuFAR (Франція) серед каразінців:

- випускник Каразінського університету, старший науковий співробітник Радіоастрономічного інституту НАН України Ігор Бубнов;
- випускник Каразінського університету, провідний науковий співробітник Радіоастрономічного інституту НАН України Олександр Станіславський.

Вітаємо лауреатів премій із заслуженим визнанням, зичимо сил і насаги для нових професійних досягнень на благо України!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС

Вітаємо каразінців!

**Президія НАН України присудила
премії імені видатних учених
за підсумками конкурсу 2023 року**

СПІВПРАЦЯ

СИЛА УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ – У ЄДНОСТІ ТА ВЗАЄМНІЙ ПІДТРИМЦІ!

Провели робочу зустріч з керівниками національних закладів вищої освіти Івано-Франківська: Прикарпатський Національний Університет ім. В.Стефаника, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу та Івано-Франківський національний медичний університет. Обговорили нагальні питання розвитку освітньої діяльності, взаємодії зі стейкхолдерами та перспективи подальшої співпраці.

Колеги висловили свою підтримку Каразінському університету та запропонували допомогу у вирішенні окремих викликів, які наразі постають перед нами через посилення агресії ворога.

Щиро дякуємо нашим друзям та однодумцям за єдність та активну допомогу! Вірю, що саме така позиція дозволить нам не лише зберегти, а й примножити наші здобутки!

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

МІЖНАРОДНИЙ КОНСОРЦІУМ УНІВЕРСИТЕТІВ (CUMAI)

Міжнародне співробітництво є одним з основних напрямів діяльності Каразінського. Участь у міжнародному консорціумі університетів CUMAI дозволить нам перейняти досвід і залучити фінансування США з метою розвитку закладів вищої освіти, створення віртуального центру розвитку підприємництва, підготовки стандартів з управління ризиками, допомоги у ресоціалізації ветеранів війни.

Віра Терновська. Зі сторони Каразінського університету доєдналися директор ННІ «Каразінська школа бізнесу» Володимир Родченко та доцент ННІ «Каразінська школа бізнесу», відповідальна за міжнародне співробітництво Юлія Квітка.

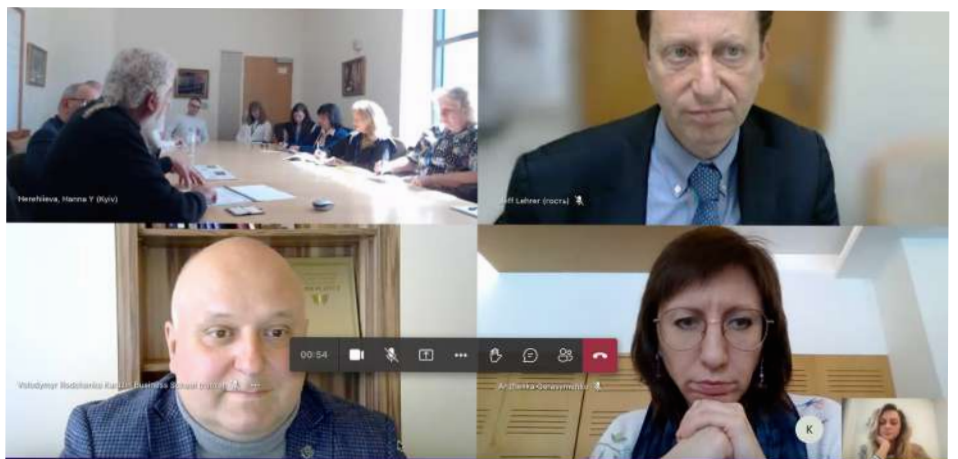
Під час зустрічі обговорили питання щодо підтримки напрямів діяльності новоствореного консорціуму універси-

тетів (CUMAI), зокрема трансформацію вищої освіти за прикладом США, допомогу населенню та ветеранам із ПТСР, розвиток бізнес-освіти, культурного й технологічного співробітництва.

Домовилися про якнайширше залучення американської академічної, грантової та бізнес-спільноти до проектних ініціатив (CUMAI). Продовжуємо спільну роботу!

8 квітня 2024 року відбулася зустріч у Посольстві США в Україні з Марком Сігелом, співробітником Університету штату Каліфорнія в Сан-Дієго, та представниками 8 українських ЗВО, що входять до консорціуму між українськими й молдовськими університетами з Університетом штату Каліфорнія в Сан-Дієго (CUMAI).

На зустрічі Посольство США в Україні представляли помічник радника з питань преси, освіти і культури Ерін Коузенс та фахівець з питань освіти

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЯКУБІНСЬКА НАУКОВА СЕСІЯ»

5 квітня в Каразінському університеті відбулася XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Якубінська наукова сесія».

Цього року «Якубінська наукова сесія» була присвячена 95-річчю від дня народження фундаторки вітчизняної соціології, засновниці Харківської соціологічної школи, професорки Олени Олександрівни Якуби. Як зазначив Віль Бакіров про постать пані Олени: «Олена Олександрівна була яскравою зіркою в цьому сузір'ї шістдесятників-соціологів, котрі навчили тогочасне тоталітарне суспільство вимовляти, хоч й з труднощами, слово «соціологія»».

Цьогоріч конференція охоплювала питання суспільства під час війни, власне, тема звучала так: «Мова війни: академічний, медійний, мистецький та повсякденний дискурс».

Конференцію було організовано Харківським відділенням Соціологічної

асоціації України та соціологічним факультетом Каразінського університету.

У межах конференції науковці всієї країни обговорили гострі проблеми сучасного українського суспільства, а саме:

- сприйняття та ставлення до російсько-української війни громадян України та інших країн світу;
- спровоковані війною зміни, що наразі відбуваються у мовних практиках наших співвітчизників;
- вплив війни на проблематику досліджень і понятійний апарат соціології та інших соціогуманітарних наук;
- відображення війни у медіа та сучасному українському мистецтві;
- роль медіа в процесах конститування мови війни;

- академічну та дослідницьку етику в оптиці врахування мови війни тощо.

З вітальним словом до всіх присутніх також звернулися: деканка соціологічного факультету Олена Мурадян, академік НАН України Віль Бакіров і професорка Людмила Сокурянська.

Як акцентувала Олена Мурадян, з 2022 року каразінці кожної конференції висловлюють сподівання, що наступного разу всім вдасться зустрітися наживо, а не у віртуальному просторі. І процитувала слова Олени Олександрівни, які описують сучасних соціологів в Україні: «Соціологу потрібні якості борця, аби відстоювати свою незалежність як дослідника сучасних процесів і долати різні форми ідеологічного та політичного тиску».

Текст: Юлія БАГЛИК.

Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.

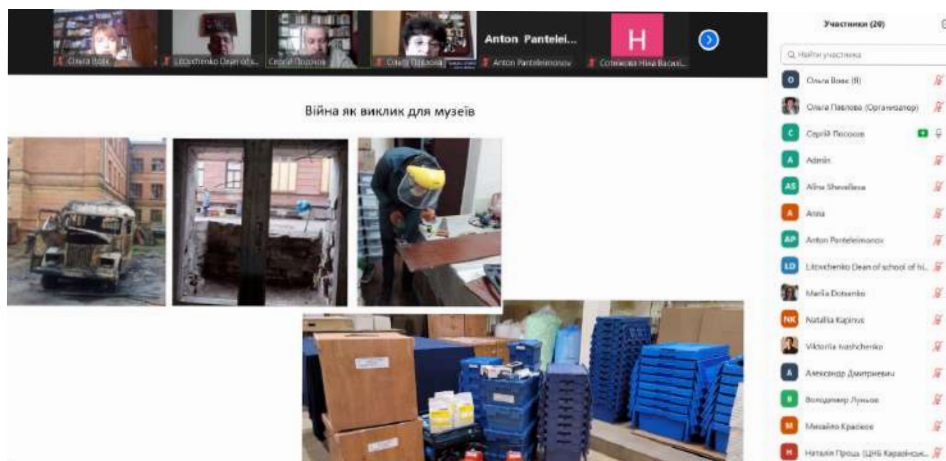

ЛУНЬОВСЬКІ ЧИТАННЯ «ШЛЯХИ ТА МЕТОДИ ПОПОВНЕННЯ МУЗЕЙНИХ ЗІБРАНЬ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДОСВІД»

29 березня на історичному факультеті Каразінського університету відбулися XV Луньовські читання «Шляхи та методи поповнення музейних зібрань: історія та сучасний досвід». Співорганізаторами заходу виступили історичний факультет, кафедра історіографії, джерелознавства та археології, центр українських студій та краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька, відділ українських студій імені Д. І. Багалія Каразінського університету.

Щорічна конференція присвячена пам'яті видатного українського педагога, музеєзнавця, мистецтвознавця, випускника історичного факультету Каразінського університету Афанасія Федоровича Луньова (1919–2004). Цей скромний сільський учитель уславився тим, що заснував у селі Пархомівка на Краснокутщині унікальний сільський історико-художній музей і разом зі своїми учнями зібрав у ньому колекцію мистецьких творів світового рівня.

Конференція проходила в онлайн-форматі. У ній взяли участь науковці закладів вищої освіти, музеєзнавці, мистецтвознавці, історики, бібліотекарі, краєзнавці м. Харкова та Харківщини, а також інших міст України.

З привітальним словом на пленарному засіданні до учасників конференції звернувся проректор університету Антон Пантелеймонов, декан історичного факультету Сергій Литовченко, голова оргкомітету конференції, голова Асоціації співробітників музеїв вищих навчальних закладів м. Харкова, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології Сергій Посохов, атакожонук Афанасія Луньова – Володимир Луньов.

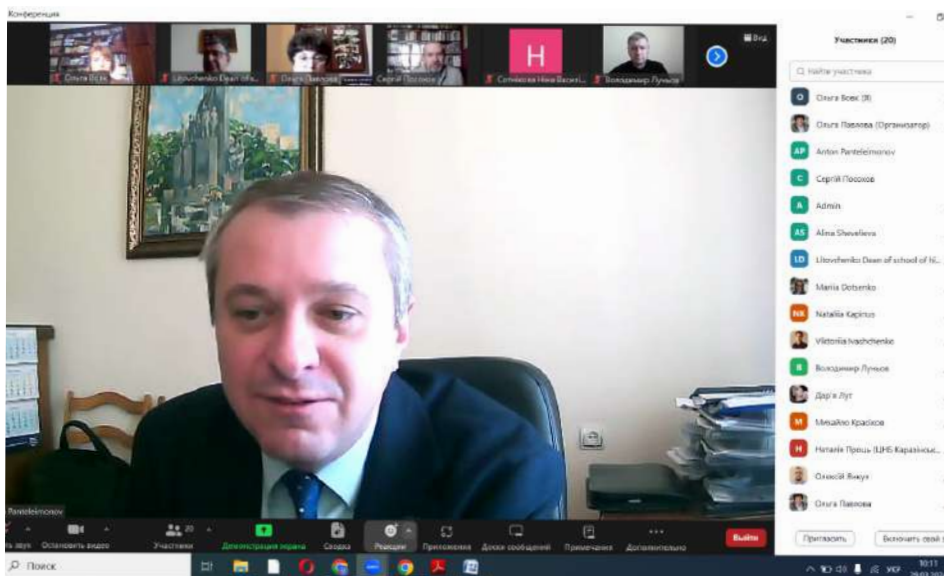
Під час пленарного засідання заступник директора ТронькоЦентру Ольга Вовк презентувала онлайн-ви-

ставку «Збережемо для нових поколінь: надходження до фондів центру українських студій та краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у 2022–2024 роках». Секретар оргкомітету, доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології, начальниця відділу українських студій імені Д. І. Багалія Ольга Павлова презентувала творчу Премію імені А. Ф. Луньова – мальовничу роботу харківської художниці Ніни Вербук «Стара тополя. Седнів».

Під час конференції працювало три секції: «Збиральницька політика музею у минулому і сьогодні»; «Поповнення музейних колекцій в умовах воєнного часу»; «Актуальні питання музейної справи: збереження традицій і підтримка інновацій».

За результатами роботи конференції лауреатом Премії імені А. Ф. Луньова став завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології Сергій Посохов.

*Ольга ПАВЛОВА,
начальниця відділу українських студій
імені Д. І. Багалія.*

ЛІТЕРАТУРА ПІД ЧАС ВІЙНИ

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР СЕРГІЯ ЖАДАНА В КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

До Каразінського завітав Почесний доктор університету Сергій Жадан.

За ініціативи Студентської ради було організовано літературний вечір. Зібралися в укритті. Але вдалося зігріти одне одного теплом.

Каразінці й гості університету послушали поезію у виконанні Сергія. Особливо щемливим був вірш, написаний поетом після початку повномасштабного вторгнення:

Чекають вечора люди, схожі на равликів,

так гірко сплять на вокзалах, так глибоко.

Ламана лінія кордону, мов соснова гілка.

Дорога важка, коли несеш на спині свій дім і своє минуле...

Сергій розповів про українську поезію сьогодні: «Все, що сьогодні пишеться, так чи інакше – про війну. Навіть, якщо в тексті немає слова «війна». За відчуттям інтонацій, навіть повітря, все, що ми зараз робимо, у майбутньому буде зчитуватися як література під час війни».

Також гості могли наживо поспілкуватися з письменником і поставити свої

запитання. Зокрема, питали про епоху сучасного мистецтва, цінності письменника, персонажів його творів.

Наприкінці зустрічі Почесний доктор дав настанову студентам: «Зараз ми всі намагаємося порівнювати свій емоційний стан з минулим. З тим, що було до 24 лютого 2022 року, коли тут не було великої війни. Так, у Харкові було все інакше. Зараз все змінилося, але ми тримаємося нашого минулого. Мені здається, що тут є певна пастка: ми намагаємося сісти на шпагат між минулим і майбутнім, намагаємося фантазувати, думаємо, яким буде Харків після війни, як ми будемо його відбудовувати. Ця

віра дуже важлива. Але у цій всій системі не вистачає теперішнього. Ми не існуємо, ми живемо тут, зустрічаємося зараз, з нашою любов'ю, тривогою, страхом і вірою. Важливо відчувати сьогоднішній день, робити те, що залежить від тебе. Ніхто не знає, що буде завтра».

Дякуємо Сергію, Почесному доктору й справжньому другу нашого університету, за цей вечір! Студентство вже чекає наступної зустрічі з вами. Двері Каразінського завжди відчинені для вас!

Текст: Юлія БАГЛИК.

МИСТЕЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ

«ПАВЛО МАКОВ. ФОНТАН ВИСНАЖЕННЯ 1994–2024»

Університет залишається не лише центром науки, освіти та просвітництва, а й серцем мистецького та культурного життя міста і країни.

29 березня у центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» відбулося відкриття виставки «Павло Маков. Фонтан виснаження 1994–2024».

Фонтан виснаження» має довгу історію, але експонується в Харкові вперше. І саме тут вперше можна побачити, як фонтан працює з водою всередині. Таку версію було створено для українського проекту на Венеціанській бієнале у 2022 році.

Кожна робота Павла Макова переплітається зі складними емоціями та думками. Ця виставка не лише відображає творчість художника, але й стає простором для усвідомлень і рефлексії над життєвими та соціокультурними аспектами.

Для Харкова та його мешканців, які щоденно стійко витримують випробування війни, ця виставка має особливе значення. Вона спонукає до внутрішнього діалогу про власні відчуття й емоції,

переживання моментів радості, печалі, втоми та відродження, що є невіддільною частиною нашого життя.

Виставка є втіленням не лише мистецтва, а й спільного досвіду, який нас об'єднує та надихає рухатися далі. Крім «Фонтану», на виставці представлені нові роботи Павла Макова, зокрема й

періоду повномасштабної війни.

У центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» виставка триватиме до 29 червня. Встигніть відвідати!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

КАРАЗІНЦІ – СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНОМУ СТУДЕНТСЬКОМУ ТУРНІРІ ФІЗИКІВ

2–6 квітня в Цюріху (Швейцарія) проходить Міжнародний турнір фізиків, одне з найпрестижніших у світі змагань для студентів-фізиків.

Команда України бере участь у цих турнірах щороку від самого заснування турніру. Перший турнір відбувся 2009 року саме в Україні. За попередні 15 років команда України потрапляла в трійку призерів 10 разів. Таким успіхом може похвалитися ще лише команда Франції. Війна сильно погіршила умови підготовки українських команд: довелося готуватися онлайн, май-

же без доступу до експериментальних лабораторій, з орієнтацією на жіночий склад команди та керівників. Проте турнір, як і в усі часи, тримається на вболівальниках.

У складі команди України грали 2 студентки Каразінського університету: Влада Фандеева з фізичного факультету і Станіслава Літвінова з ННІ «Фізико-технічний факультет», а керівницями команди були дві випускниці ННІ «Фізико-технічний факультет» – Ксенія Мінакова (нині доцентка НТУ «ХПІ») та Анастасія Гаєва (волонтерка).

Команда України показала кращий результат, ніж дев'ять інших національних команд, зокрема обійшла команди з Великобританії, Іспанії, Данії. За результатами відбіркових боїв команда України посіла 12 місце серед 21 команди-учасниці та не пройшла до півфіналу.

Висловлюємо вдячність керівникам і всім, хто допомагав у підготовці. Надзвичайно важливо, що традиція не переривається, що неоціненний турнірний досвід передається наступним поколінням, яким нести естафету далі!

ЮВІЛЕЇ

220 РОКІВ КВІТУЧОЇ ІСТОРІЇ

Ботанічний сад Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна є найстарішим в Україні та одним з найстаріших у Східній Європі. Цьогоріч йому виповнюється 220 років.

Коли ще тільки накреслювався проєкт майбутнього Харківського університету, його засновник Василь Каразін вбачав ботанічний сад у числі підрозділів, обов'язкових для майбутнього навчального закладу. Ще 24 березня 1803 року в одному зі своїх листів він указував на можливість невідкладного заснування такого саду. Одночасно велася робота з підбору і придбання земельної ділянки, яка б за розмірами та місцем розташування відповідала потребам для облаштування цього підрозділу. Підшукували і кандидатуру садівника, який повинен був не лише мати високу кваліфікацію, але і знати французьку, німецьку або латинську мову для спілкування з іноземними професорами.

Допоки для ботанічного саду не знайшли найбільш підходящу місцину, на вулиці Університетській поблизу головного університетського будинку відгородили невелику ділянку розмірами 30*15 саженив (у переводі на сучасну систему мір її площа складала близько 20 соток). Саме тут навесні 1804 року один з перших професорів Харківського університету, ботанік Франсуа Жислен Делавін та його помічник – садівник Стровальд висадили перші рослини та облаштували оранжерею.

*Квіткове диво.
Рясно квітнуть магнолії ботсаду.*

Колекція тюльпанів.

Професор Делавін став першим директором університетського ботанічного саду й обіймав цю посаду до своєї смерті у 1826 році. Велику допомогу у створенні саду надав і перший попечитель Харківського університету граф Северин Потоцький: того ж 1804 року він надіслав з-за кордону ящик цінного насіння і запросив з Відня фахівця Цетлера, що був призначений головним університетським садівником.

Для будівництва кампусу Харківського університету була підібрана ділянка на тодішній околиці Харкова – неподалік від сучасної вулиці Сумської. Частина цих земель власники подарували університету, а інша частина була продана за невисокою ціною, що свідчить про повагу місцевих мешканців до нової інституції та розуміння її значущості для міста. Будівництво кампусу на цій території у XIX столітті не здійснилося. Зате символічно, що півтора століття потому Харківський університет перебрався на свої історичні землі – саме тут зараз знаходиться його Головний корпус.

Вже у 1805 році на новопроданих університетських землях розпочалася активна робота з облаштування природоохоронної і природодослідної території. На верхній терасі, де колись росла діброва (декілька старовинних дубів з неї збереглися і дони-

ні), був облаштований ландшафтний сад для прогулянок. Згодом він отримав назву «Університетський сад», а тепер відомий як Міський сад імені Т. Г. Шевченка. На нижню ж терасу був переведений університетський ботанічний сад, що призначався насамперед для проведення досліджень. Тут він функціонує і донині.

*Колекція цибулинних рослин ботсаду.
Юнони та гіацинти.*

Минають десятиліття і століття, а природоохоронні традиції в Каразінському університеті продовжуються. Рослини на грядках і в оранжереях Ботанічного саду неодмінно радують нас своїм буянням і цим втілюють непереморність життя.

Ольга ВОВК.

У РІЧИЦІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

НА НАС ЧЕКАЄ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ!

В. О. ДЕКАНА ФАКУЛЬТЕТУ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК
ДМИТРО УЗЛОВ ПРО МАЙБУТНІ ЗМІНИ,
ПРОЄКТИ ТА ПЛАНИ

Наш університет постійно йде вперед, осучаснює підхід до навчання та покращує освітні програми. Факультет комп'ютерних наук має великі плани та амбіції, якими з нами поділився виконавач обов'язків декана Дмитро Узлов.

– Які зміни на нас чекають у майбутньому, пов'язані із факультетом комп'ютерних наук?

– Маємо дуже великі плани! Наразі факультет проводить повне перезавантаження. Воно складається з багатьох компонентів, які ми визначили згідно зі стратегією розвитку Каразінського. Маємо сподівання, що наш факультет стане ядром, з якого розпочнеться розвиток цифрових технологій та диджиталізації по всьому університету. Багато років, працюючи в Data Science та займаючись інтелектуальним аналізом даних, я розумію, що в різних предметних областях можемо надати знання та вирішення, які підійдуть компетенції наших студентів будь-якого факультету, осучаснять їх, зроблять більш конкурентоспроможними. Для цього нам і потрібно зробити повне перезавантаження факультету, а саме: осучаснити освітні програми, залучити фахових спеціалістів з практичної сфери, залучити молодь до викладання, змінити форму викладання – перейти на проектно-орієнтоване навчання. Зараз ми робимо ревізію, залучаємо фахівців із різних IT-підприємств, стейкхолдерів, колег з інших університетів. Знаємо, куди хочемо рухатися, та будемо робити все можливе, щоб із нашого факультету та університету в цілому виходили найкращі спеціалісти.

– Я знаю, що ви проводите зустрічі зі школярами та абітурієнтами. Розкажіть про ці заходи детальніше.

– Є проблема: доуніверситетська підготовка стала менш професійною, маємо на вході не дуже підготовлених абітурієнтів, крім того, вони не мають повного розу-

міння професії IT, ролей, викликів, шляхів підготовки. Тому ми з нашою «командою змін» вирішили, що потрібно опанувати цей напрям та зробити його потужним. Так виник проєкт «Шлях в IT разом з Каразінським». Це буде постійний освітній осередок, направлений на профорієнтаційну підготовку учнів усіх закладів доуніверситетської форми освіти: школярі, студенти коледжів і вся інша спільнота, яка хоче долучатися, щоб розуміти, що таке професія в IT, які можуть бути ролі, як їх досягнути. Ми назвали програму так, тому що дійсно показуємо шлях, який приводить від абітурієнта до випускника закладу вищої освіти у сфері IT. Через який шлях і які терни необхідно пройти, яку підготовку потрібно мати на вході, щоб розуміти, яку роль він матиме на виході. Хтось хоче бути вебдизайнером, хтось – архітектором, DevOps, frontend або backend розробником. Це складні терміни, тому діти, які приходять, не завжди розуміють, про що мова. Наприклад, чим відрізняються комп'ютерні науки від комп'ютерної інженерії, або фізичні та інтелектуальні системи від систем кіберзахисту. Отже, кожна зустріч – це короткий crash-курс, лекція, зламування стереотипів, де ми науково-популярною мовою розповідаємо про тонкощі професії. І за кожним напрямом проводимо бесіду. Крім того, це зроблено в гібридній формі – онлайн та офлайн. Хто не може приєднатися, ті відвідують трансляцію. На кожну суботу підбираємо спікера, залучаємо фахівців з IT-компаній, які розповідають, чим займаються, дають приклади своїх реалізованих проєктів. У нас дружня атмосфера, підтримуємо одне

одного, спілкуємося з усіма. На базі цього проєкту будемо розробляти коротко-строкові та довгострокові курси для абітурієнтів, школярів, студентів, для всієї зацікавленої IT-спільноти. Наші партнери підтримують нас, так команда IT Cluster проводить дуже цікаві профорієнтаційні ігри, до нас уже долучилися EPAM, Global Logic, SoftServ, CS, De Novo. Школярі надали запит щодо літньої школи, ми за це взялися. Наразі працюємо над цим. Думаю, що до літа зробимо школу для всіх охочих.

– А як щодо захищеного кіберпростору?

– Так, маємо інший проєкт – це створення захищеного кіберпростору на базі факультету комп'ютерних наук, який буде не тільки для університету, а й повноцінним осередком для всіх охочих на території Харківської області. Хочемо, щоб партнери надали доступ до сучасних хмарних технологій, які є в Україні, щоб ми могли розвивати велику кількість різних проєктів. Бо плануємо проведення хакатонів, ярмарок стартапів, воркшопів тощо. Будемо запрошувати представників ЗВО з усієї країни. Уже були перемовини з нашими давніми друзями, українською компанією De Novo. Вони попередньо погодилися, що нададуть нам допомогу в доступі до сучасних хмарних ресурсів і технологій, які у них є, для наших потреб. Цей проєкт підтримали вже такі провідні українські компанії, як-от: EPAM, NIX Solution та інші. Вони нам допомагають фінансово, обладнанням для створення саме цього середовища. Ми дуже вдячні, будемо їх і надалі запрошувати брати участь у наших проєктах.

У РІЧИЩІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

– Це входить у план на 2024 рік?

– Так, є відповідне рішення керівництва університету. Наразі ми вже вийшли на проєктний етап. Простір буде дуже красивий, сучасний, не такий, як звикли бачити в класичних аудиторіях. Щойно будуть перші візії дизайну проєкту – покажемо вам, який вигляд це матиме. І будемо відповідати за кожну витрачену копійку від спонсорів. Проєкт ініціювала та особисто підтримує наша шановна ректорка Тетяна Євгенівна, як елемент стратегії глобального розвитку університету. У нас взагалі є дуже хороша синергія з усіма проректорами, керівництвом. Потужна й сучасна команда. Усі захоплені нашою справою. Думаю: цей проєкт реалізуємо якомога швидше. Я сподіваюся, до наступного навчального року будемо вже користуватися простором.

– Три місяці тому проходила триденна лекція з університетом Тайваню. Можливо, навесні ще готуєте спільні проєкти з іншими закладами освіти?

– У нас є потужний партнер – австрійський університет у Клагенфурті. Наразі ми з ними плануємо кілька заходів, але всі деталі згодом. Я впевнений, що будуть спільні проєкти й з іншими.

– Яка найголовніша перевага саме Каразінського факультету комп'ютерних наук? Що відрізняє його від інших?

– Ми є частиною класичного університету, де багато інших факультетів. Тому можемо взаємодіяти й будувати міждисциплінарні проєкти разом, а все найцікавіше завжди реалізується на стику наук, дисциплін. Як я вже говорив, з нового навчального року будемо кардинально змінювати форму навчання. Бо студенти бажать перейти на проєктно-орієнтоване навчання. Існує таке поняття, як STEAM (Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics). Цю систему чудово реалізують у класичному університеті. Тому що в нас є і природничі науки, є факультети фізики, хімії, біології, медицини. Але в кожній з цих сфер потрібно, щоб ми мали можливість застосовувати саме інформаційні технології. Тому зараз і спілкуємося з багатьма іншими факультетами, щоб створювати спільні освітні програми

та пробувати виходити на спільні проєкти, там де є суміжні компоненти. У нас потужний колектив з-поміж докторів наук, професорів, які викладають цікаві матеріали вже давно. І вони мають можливість постійно осучаснюватися. Завдяки тим, хто опанував нові терни технологій та має великий досвід з минулого, трансформувався, можемо отримувати більш фахові компетенції. Ми перетворюємо весь минулий досвід у можливості сучасності.

– Чи можливо стати успішним айтівцем завдяки курсам?

– Найголовніше в нашій професії – не тільки писати коди, а працювати розумом, міркувати. Якщо людина не має класичних знань, знання всесвіту, широкого бачення предметних областей, то вона не бачить картину світу цілісно. Потрібно мати базові знання в різних областях. І хоча деякі фірми обіцяють зробити спеціалістів завдяки курсам, це неправильні установки. Бо фахівці після курсів, наприклад, опанували певний спосіб кодування та отримують за це хороші гроші. Але скільки це буде продовжуватися? Скоро людина захоче зростати і в знаннях, і в кар'єрі, а рости нема куди, бо вона навчилася працювати за шаблонами. Швидко можна підготувати людину виконувати прості операції, але якщо потрібно зробити всебічно розвиненого спеціаліста, то йому потрібне класичне університетське навчання. Існує *computer science curriculum*, тобто перелік дисциплін, які потрібно опанувати, щоб стати фахівцем комп'ютерних наук. І наш університет дотримується цього. Тому саме випускники Каразінського через деякий час стають засновниками, директорами великих компаній. Ми випускаємо фахівців і відповідаємо за кожний диплом.

– Як факультет комп'ютерних наук допомагає із працевлаштуванням своїх випускників?

– Намагаємося це робити навіть під час війни. Наприклад, проводимо багато зустрічей зі стейкхолдерами, підприємствами, державним сектором. Взагалі, маю особливе бачення щодо нашого факультету. На базі багатьох закордонних університетів підприємства будують лабораторії, так званий *Computer Science*

Department. Там великі компанії, які є стейкхолдерами, не забирають студентів під час навчання. Вони відкривають лабораторії й там на практичних завданнях, проєктах, навчають студентів у межах своїх потреб. Було б правильно робити спільні проєкти, співпрацю, щоб студенти і навчалися, і починали працювати в лабораторіях на базі університету. Якщо потрібно на навчання надати середовище розробки, ми можемо це включити в програми. Наприклад, можемо надавати кожного року компанії по 20 професійних випускників, якщо компанія точно погодиться їх взяти на роботу. І тоді навчимо їх спеціально під потреби підприємства. З нас – чудові викладачі, якісне навчання, а з фірм – робочі місця нашим студентам.

– Яка ваша мрія щодо роботи?

– Моя душа лежить до масштабних проєктів. Не люблю, коли сидять і нічого не роблять. Я вже бачив відділи управління інформаційними технологіями, у яких документацію заповнюють вручну. Хочу, щоб у нас було багато молоді, що працює над проєктами. Щоб щомісяця був новий стартап. Щоб усі були зацікавлені в роботі на результат. Щоб усі йшли до нас і разом ми знаходили нові рішення. Щоб ми, разом з усіма факультетами, створювали нові проєкти, стартапи, унікальні програми, різноманітні форми навчання. Не хочу копіювати іноземне. Наша мета – зробити атмосферу, подібну тепличці для зрощування талантів. Бо я вважаю, що кожна людина талановита від народження, але не кожному дається розкрити себе. Наш університет, і факультет зокрема, повинні стати середовищем, де ми розкриватимемо здібності студентів. Думаю, що в нас усе вийде. Незважаючи на стан у країні, ми повинні робити те, що можемо, а далі – буде все гаразд. Чекати поки все завершиться, потім чекати покращення, потім зручного моменту не будемо, бо нам потрібно виростити майбутнє покоління. Після перемоги нам треба буде відновлювати країну. Наш університет – це класичний заклад освіти з багатовіковою історією, і ми будемо продовжувати нашу справу незважаючи ні на що. Наші випускники самі будуть підтверджувати якість освіти нашого університету – славного Каразінського.

Меланія РИБАЛКО, кореспондентка.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ КАР'ЄРИ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ. РОЗМОВА З НОВОЮ ДИРЕКТОРКОЮ ОЛЕНОЮ ВОЛЯНСЬКОЮ

Працевлаштування, робота, кар'єра – важливі сфери для студентів. Саме під час навчання в університеті більшість починає заробляти перші гроші, вступаючи в доросле життя. У цьому інтерв'ю ми розповімо, що таке Каразінський центр практичної підготовки та працевлаштування, які проблеми він вирішує та яку допомогу можуть отримати здобувачі освіти. Про це нам розповість нова директорка – Олена Волянська, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій.

– Вітаю, пані Олено! Як вам перший місяць роботи на новій посаді?

– Добрий день. Звісно, для мене це виклик. У моєму житті було багато різних видів діяльності, але ця посада – певна зона соціальної відповідальності. Бо я в Каразінському зі свого першого курсу, я хочу бути корисною тут. Соціологічний факультет – дуже сильна любов. Те, що робило попереднє керівництво: Роман Помаз, Дмитро Лобанов, Тетяна Пантелеймонова – неймовірна робота. Вони створили центр, працювали над цим проектом 10 років і передали мені потужний бекграунд, як частину свого життя. Вірю, що в нас вийде не втратити набуте.

– Які основні завдання ставить центр перед собою?

– Працевлаштування – це одне з основних питань, які вирішують насамперед університети. Коли визначають рейтинг найкращих університетів, то показник працевлаштування туди також потрапляє. Проте ми розуміємо, що не всі навчаються, щоб потім працювати за спеціальністю. Здобуття освіти – це частина способу життя. Людина може здобувати освітню послугу заради процесу або задоволення. Показник працевлаштованих красномовний, але він не є результатом діяльності або ефективності університету. Люди часто працюють на позиціях, що взагалі не пов'язані з вищою освітою.

І це не погано. Наприклад, людина може бути за фахом хіміком, але працювати кухарем. Сьогодні ринок праці надзвичайно рухливий, і я не думаю, що заклади вищої освіти повинні за ним гнатися. Мені здається, університетська освіта – це те, що відкриває в людині «третє око», яке дає можливість бачити світ системно, по-дослідницькому. Вища освіта – це форма світогляду. Людина стає науковцем завдяки університетській освіті. І в цьому її відмінність від швидких курсів, які формують компетентності під запит сьогодення. Мені подобається вислів жінки-президента Гарвардського університету Фауст (легко запам'ятати), яка говорить: «Університетська освіта має допомогти студентам здобути ті навички, які їм будуть потрібні для шостої роботи, не для першої». Це про метод мислення, бо кожний університетський предмет починається з огляду теорій. А теорія – це не щось померле, це закономірність, те, на основі чого можна побачити більше й зробити прогноз. Хто ж не любить прогнози?

– Які послуги та ресурси надає центр для студентів у сфері кар'єрного розвитку?

– Моє завдання – влаштувати процес так, щоб люди, які бажають отримати роботу, знайшли свого роботодавця. Бо насправді є велика кількість компаній, НГО, підприємців, навіть під час війни, які шукають собі кадри через HR, бо їх не вистачає. Наш центр – це комунікатор між роботодавцями та випускниками або студентами. Ці зв'язки і є головним предметом нашої роботи.

– Які плани на майбутнє має центр розвитку кар'єри?

– Перше, над чим ми вже працюємо, – це поява на новому сайті Каразінського блоку «Кар'єра» або «Робота». Будуть вкладення, які передбачатимуть можливість розмістити своє резюме. І також будуть сторінки роботодавців, яким ми довіряємо, та які матимуть доступ до бази студентів.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

– І першокурсника візьмуть на роботу?

– Безумовно, багато компаній шукає людей на неповну зайнятість. Студент зростає, спілкуючись із фахівцями своєї сфери. Це неоціненний досвід. Чим раніше почати в це заглиблюватися, тим краще. Якесь невелика кількість годин на тиждень того варта.

– З чого студенту почати свою кар'єру, з яких кроків?

– Пробувати себе в багатьох різних напрямках. Чим більше людина вміє, тим незалежнішою вона почувається у світі. Війна показала, що все, що в людини є – це зовсім не матеріальні речі, це її знання й навички. У будь-якій країні виживає той, хто має багато компетенцій. З чого почати кар'єру? Не думати про неї! Думати про те, що ви вмієте й чим би хотіли займатися. Особливість освіти в тому, що її за плечима не носити. Вона в нас вбудована. Це програма мислення. Ринок праці змінюється, тому важливо мати системне бачення та запасні варіанти. Шукайте себе

в різних сферах, поки не відчуєте, як ваша душа співає.

– Які зараз проєкти готуєте?

– Мрію про платформу TED Talks на базі Каразінського університету. Головна концепція TED в тому, що «ідеї керують світом». В університеті точно є молоді Ландау, про яких ми так дізнаємося. Це буде чудова відкрита трибуна для всього міста. У Харкові багато цікавих талановитих людей, лідерів думок, які мають ідеї, важливі історії та бажають поділитися своїм досвідом. Щодо думки, що нам не вистачає зараз спілкування офлайн є багато харків'ян, від шкільних вчителів до військових, які, можливо, потребують, щоб їх спитали, як вони вижили під час війни, або «як це, бути вами?» Мені здається, що така платформа на базі університету – саме те, що нам зараз потрібно. У найближчий місяць плануємо провести Тиждень кар'єри, протягом якого факультети та ННІ будуть організовувати зустрічі студентів з роботодавцями. Поки що це буде онлайн, але ми не втрачаємо

надії зробити це у вересні наживо.

Також плануємо провести загальноуніверситетську HR School в межах кураторських годин. Це будуть онлайн-зустрічі з фахівцями в галузі працевлаштування. Студенти дізнаються, наприклад, про стан ринку праці; про те, як і де шукати роботу (які є сайти); на що важливо звернути увагу при підписанні трудового контракту; як написати резюме, як скласти співбесіду, щоб не зомліти від страху. Мені здається, що така HR School повинна бути і онлайн, і офлайн, і в форматі записаних лекцій. До речі, HR-фахівці також є нашою цільовою аудиторією. Ми плануємо з ними співпрацювати напряму.

– Як студентам зв'язатися з центром? Як отримати від нього допомогу?

– У нас є класний телеграм-канал, який веде чудова людина <https://t.me/careerkarazin>. Там кожного дня з'являються нові вакансії та пропозиції. Можна писати на нашу електронну пошту career@karazin.ua.

Меланія РИБАЛКО.

ВІТАННЯ!

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТЗАЛУ СЕРЕД ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: КАРАЗІНЦІ ПОСІЛИ ТРЕТЄ МІСЦЕ

З 10 до 12 квітня в Івано-Франківську відбувся «Фінал восьми» чемпіонату України з футзалу серед закладів вищої освіти сезону 2023/2024 навчального року. Студентська команда Каразінського університету виборола бронзові медалі чемпіонату України серед студентів з футзалу! Неймовірна і важлива Перемога!

В матчі за 3 місце наші хлопці перемогли команду Київського національного університету будівництва і архітектури з рахунком 3:0! Абсолютно вогняний перший тайм подарував уболівальникам неймовірні емоції. Другий був не менш емоційним.

Студент факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем Остріков Андрій – воротар команди – визнаний найкращим воротарем Чемпіонату України!

Вітаємо переможців турніру – Івано-Франківський коледж фізичного виховання!

Та срібних призерів – Львівську політехніку!

Чемпіон України серед закладів вищої освіти сезону 2023/2024 навчального року

отримав право поїхати на Європейські університетські ігри, які проходять у липні в Дебрецені (Угорщина).

Вітаємо каразінців з досягненням, бажаємо наснаги та нових спортивних перемог!

Текст: Валерія ХАРЧЕНКО.

РЕПОРТАЖ

«БУДЕМО СИЛЬНИМИ!»: ДЕНЬ СПОРТУ З КАРАЗІНСЬКИМ ПРАПОРОМ ОПТИМІЗМУ НАД «УНІФЕХТОМ»!

6 квітня на базі університетського спортивного клубу «Уніфехт» проходив Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку. Захід зібрав численну кількість спортсменів України й прихильників здорового способу життя, аби вкотре показати білу картку на знак миру та спокою у світі. Його величність, спорт, з його цінностями та ідеалами, в цей непростий час війни, зібрав представників різних поколінь, зокрема і студентів незламного Каразінського університету та юних спортсменів спортивного клубу «Уніфехт». Серед почесних гостей: ректорка університету Тетяна Кагановська, голова Відділення НОК України в Харківській області Валерій Дема, начальник управління у справах молоді та спорту Харківської обласної військової адміністрації Костянтин Ананченко, голова федерації фехтування області, президент фехтувального клубу «Уніфехт» Андрій Макарущенко, проректор Каразінського університету Анатолій Бабічев, заступник голови Відділення НОК України в Харківській області Віктор Христоев. До свята доєдналися і харківські олімпійці: Заслужений майстер спорту України, учасник Ігор Олімпіади 2004 року, бронзовий призер зі стрільби з луку Олександр Сердюк; Заслужений майстер спорту України, срібний та бронзовий призер чемпіонатів світу, учасник Ігор Олімпіади 2020 року Свічкар Роман; Заслужений майстер спорту з плавання, учасник чотирьох ігор Олімпіади Ігор Червінський.

У вітальному слові ректорка Каразінського університету Тетяна Кагановська зазначила:

– Спорт – це не тільки про здоров'я та красу, це насамперед про стійкість і витривалість, командну роботу та шалену працездатність. Саме ці якості дозволяють нам гідно триматися попри всі виклики.

Начальник управління у справах молоді та спорту ХОВА, майстер спорту України міжнародного класу Костянтин Ананченко доповнив:

– Кожну ніч нас бомблять «Шахедами» та ракетами, є деякі труднощі з тренувальним процесом, але Харків незламний! Змагання й тренувальний процес в Україні мають бути. У часи Другої світової війни прем'єр-міністр Великої Британії Вінстон Черчилль сказав: «Якщо ми економимо на культурі, то за що тоді воюємо?» Ці слова можна сказати й про спорт. Українці повинні тренуватися, розвиватися, показувати результати, а наш прапорок має майорити у всьому світі. Це вкотре показує, що ми висококультурна й спортивна держава. І це ще раз підкреслює нашу значущість у світі. Бачимо багато прикладів, коли завдяки спорту, завдяки нашим відомим на весь світ спортсменам ми досягли високих результатів та вирішували багато питань.

Після привітальних слів гостей заходу,

було проведено нагородження працівників Каразінського університету відзнаками за активну роботу щодо сприяння пропаганді та розвитку Олімпійського руху в Харківській області. Також усі учасники підняли Білу картку (White Card), як символ миру, підтримки та міжнародного порозуміння.

Разом з каразінцями я активно долучилася до відзначення Міжнародного дня спорту.

За запрошенням керівника центру Андрія Макарущенка я оглянула після страшних ворожих руйнувань реконструйовані і відновлені приміщення фехтувального Олімпійського центру, який і цього року готує нових Зірок спорту та буде слугувати вихованню здорового покоління каразінців сьогодні.

«Нас розбомбили, але не зламали!» – такий напис зустрічає на вході! День спорту засвідчив, що попри зруйновану інфраструктуру та бойові дії на території Харківщини, спортивне життя не зупиняється. На жаль, коли наживо заходиш до постраждалих об'єктів комплексу, подекуди відчуваєш гнітючу атмосферу. Важко перебувати там, де ще нещодавно було гамірно під час тренувань та спортивних змагань, де твоя пам'ять зберігає чудові споруди, нові приміщення... Наразі я бачу рози-

РЕПОРТАЖ

драний каркас будівлі, зруйновані дахи, понівечені доріжки... Однак поруч вирує життя, у приміщеннях відновленої частини «Уніфехту» проходить День спорту та панує спортивна атмосфера, майже як до війни...

Спілкуюся з нашими незламними спортсменами, організаторами свята.

Заступник голови Харківського обласного відділення НОК Віктор Христоєв:

– Будемо сильними, будемо жити та продовжувати ту славу історію, закладену спортивною гімнасткою, першою олімпійською чемпіонкою колишнього радянського союзу та України й Харківської області у 1952 році Марією Гороховською, яка в Гельсінкі завоювала дві золоті та три срібні медалі. Сьогоднішнє покоління спортсменів гідно продовжує цю справу. Наші спортсмени, серед яких багато відомих олімпійців Харківщини, зокрема Світлана Саїдова, Лесік Саманджия та Марта Федіна роблять усе можливе, аби прапор України було видно світовій спільноті, щоби показати: ми поранені, але незломлені. Військові працюють на своєму фронті, а ми – на спортивному. Це потрібно для тих дітей, які прийдуть нам на зміну, щоб продовжувати велику справу розбудови нашої держави.

Заслужений тренер України, президент Харківської обласної федерації хортингу Андрій Литвиненко:

– Працюємо на благо фехтування, розвитку та спорту. Словнені незламного духу, впевненості й амбіцій! Ми не здаємося перед перешкодами, а навпаки, віримо, що зможемо відбудувати щось краще. Це те, що робить наш народ непереможним!

Заслужений майстер спорту України з фехтування, багаторазовий призер чемпіонатів світу Роман Свічкарь:

– У нас є можливість стати прикладом для нових поколінь через спорт та здоровий спосіб життя! Українські спортсмени протистоять російській агресії, виступають проти участі російських та білоруських спортсменів на будь-яких спортивних змаганнях, допоки рф не ви-

веде своїх військ з української території та не припинить обстріли мирного населення. Кожен успіх спортсмена стає перемогою нас усіх, а досягнення – символом відданості та можливістю розповісти світу про війну. Ми переможемо!

Коридорами «Уніфехту» поговорили про спортивне життя Каразінського з завідувачем кафедри фізичного виховання та спорту, майстром спорту з легкої атлетики Володимиром Темченком:

– На жаль, значна частина спорткомплексу «Каразінський» була зруйнована. Внаслідок бомбардувань авіабомбами 5 березня 2022 року постраждали ігрові зали, тренажерна, зала боротьби, три фехтувальні зали, тир для стрільби з лука, і ці примі-

маємо досягнення. Каразінська команда з футзалу на Європейських студентських іграх у 2022 році в липні була п'ятою, Микита Дюняшев встановив рекорд України зі стрільби з лука, багато разів перемігав у Кубку України, брав участь в чемпіонатах світу. Анастасія Сошенко стала чемпіонкою світу з акробатичного рок-н-ролу. Студентський вік досить короткий, тому пишаємося і нашими випускниками... Зокрема, це й тенісист Владислав Орлов, це наші футзалісти Ярослав Либідь, Сергій Малишко, Даниїл Абакишин. Неймовірна синхроністка Марта Федіна, паралімпійська чемпіонка Марина Литовченко та інші, які продовжують спортивну кар'єру на міжнародній арені. Каразінський пишається кожним і кожною!

щення не можливо відбудувати. У лютому минулого року почалося відновлення цієї частини, де ми перебуваємо, яка дивом виціліла. Зараз тут проходять заняття з різних видів спорту, передусім з фехтування, працює тренажерна та невеликий басейн. Звичайно, зменшилась в десятки разів кількість відвідувачів спорткомплексу. До прикладу, на фехтуванні до війни займалося 130-150 осіб, на сьогодні маємо 30 дітей. Змушені підлаштовуватися під ті обставини, що є у прифронтовому місті, проводимо дистанційно заняття, але потрохи й офлайн. Каразінські студенти відновили заняття з тенісу на «Унікорті». Наразі облаштовуємо спортивну залу банківського інституту, яку передали на баланс університету, зала потребує ремонту, плануємо її зробити під заняття з волейболу та баскетболу. За роки війни

Вікторія Крижанівська, PhD, заступник директора центру зв'язків з громадськістю:

– Каразінський, попри обстріли та пошкодження спортивної інфраструктури, має досить потужний спортивний потенціал. Із нагоди Міжнародного дня спорту спільно з Олімпійським комітетом вирішили трохи показати спортивні можливості нашого університету. В Уніфехті ми організували роботу 10 спортивних секцій, до яких могли долучитися усі бажаючі — фехтування, стрільба з лука, настільний теніс, карате, армрестлінг тощо. Цей захід здебільшого був орієнтований на школярів, щоб мотивувати їх займатися спортом за будь-яких умов, а також продемонструвати їм як абітурієнтам перспективи під час навчання в університеті.

РЕПОРТАЖ

Завершився захід демонстрацією робочих спортивних локацій спортивного клубу «Уніфехт». Запрошені та всі гості мали змогу не тільки побачити, а і особисто взяти участь в майстер-класах з фехтування, боксу/ММА, стрільби з лука, шахів та настільного тенісу, доєднатися до армрестлінгу, фітнесу, карате, спортивного орієнтування, що підготували провідні спортсмени та тренери спортивного клубу.

Ось студент-першокурсник історичного факультету Іван Котов опікується відвідувачами секції зі спортивного орієнтування, навіть мене залучив визначати точки спортивних випробувань. Іван Котов:

– Особисто мене спорт мотивує та заряджає! Я приїхав до спорткомплексу допомагати в спортивному орієнтуванні людям якнайшвидше долати незнайомі місцевості за допомогою карти та компаса. Це був класний досвід на логіку та швидкість. Бажаю миру, здоров'я, мотивації в житті та досягнень!

Доцентка кафедри історії української літератури Інна Кремінська привела на спортивний захід своїх синів, Серафима та Симеона:

– У мене спортом цікавляться і студенти, і діти, тому я тут. Ми прийшли сюди через стрільбу з лука, але спробували все. Зауважу, що не вистачає локацій з міні-футболу. З огляду на черги постріляти з лука, напевно, наступного разу треба облаштувати кілька таких майданчиків. Цього року стрільба з лука найпопулярні-

ша серед дітей.

Допоки спілкувалася з Серафимом, брат Симеон, що був поруч на стрілецькому полі та вдосконалював свій практичний стрілецький рівень, за кілька спроб поцілюв з лука в «яблучко». Серафим зазначив, що найбільше сподобалося фехтування.

Крістіна Боровська та Єлизавета Севенюк, учениці 9 класу КЗ «Харківський ліцей № 64 Харківської міської ради» дізналися про святкування Дня спорту через каразінський чат, бо вже мали досвід відвідування подібних заходів на базі Каразінського. Крістіну найбільше зацікавила стрільба з лука, адже, як зізналася дівчина, це щось незвичне, що ніде не спробуєш. А от Єлизаветі до душі припали уроки з настільного тенісу, вона також відмітила, що це цікаво, але, виявилось, теніс складніший, ніж задається.

Вдалося поспілкуватися з чемпіоном України та Європи зі стрільби з лука, студентом юридичного факультету Микитою Дюняшевим, який з 11:30 і до 14:00 без відриву на перерву навчав охочих майстерності стріляти з лука. Микита:

– Щасливий, що захід подарував стільки нових прихильників стрільби з лука. Мої рекомендації тим, кому дуже сподобався цей вид спорту: звернутися до тренерів спорткомплексу «Комунар», що на вулиці Рудика, 2, де вам підберуть тренера. Головне – не втратити бажання.

Заступниця декана з виховної роботи факультету комп'ютерних наук, доцентка кафедри моделювання систем і технологій Ірина Карась також відвідала квітневий «Уніфехт» з сином Марком. Ірина Карась:

– Спорт дає багато! У мого сина покращилася математика, відколи він займається спортом. Марк наразі займається тхеквондо, тому марив, аби тут була локація з цього бойового мистецтва. Настрій у нього дуже впав, коли дізнався, що такої локації не буде. Але одна дівчина перевдягнула його в кімоно та відвела на карате. Потім його сфотографували з ректоркою. Мій син засяяв від щастя! Потім отримав сертифікат з армрестлінгу. Не встигла озирнутися – він уже стріляє з лука... Де моя дитина? Марк – уже на фехтуванні! Я сьогодні неймовірно задоволена щасливими дитячими очима! Вдячна організаторам за спортивне свято!

Спорт об'єднує, сприяє миру та будує глобальну дружбу. Я приєднуюся до кампанії #WhiteCard, яка символізує єдність та солідарність людей через спорт. Живімо в мирі! Будьмо сильними! Спорт унікальний! Насолоджуйтесь спортом!

Текст: Ліна ТИМАРСЬКА.

Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

ПОРАДИ СТУДЕНТАМ ДО ДНЯ ЗДОРОВ'Я

7 квітня ми відмічали Всесвітній день здоров'я. Це чудова можливість знову нагадати, як важливо піклуватися про себе та не нехтувати найважливішим, що у нас є. Звісно, хочемо привітати усіх працівників медичної сфери із професійним святом. ДЯКУЄМО, що допомагаєте людям та віддано робите свій внесок у здоров'я нашого суспільства. Ми дуже цінуємо ваші старання!

Особливо часто в сучасному світі ставлять на перше місце навчання, кар'єрне зростання, фінансове збагачення, і у цьому процесі забувають подумати про себе: що болить? що мене турбує? чи достатньо я сплю? чи корисно я харчуюсь? Цього робити не можна, адже нема щастя без здоров'я!

До цього дня ми взяли коментар у професора кафедри хірургічних хвороб пана Дениса Окляя.

– Як покращувати своє здоров'я? Які щоденні звички допоможуть студентам стати здоровішими?

– *Здоровий спосіб життя – це регулярні послідовні кроки, які ми робимо кожного дня, що надалі переходять у корисну звичку. Щоб стати здоровішими, студентам варто включити в свою рутину такі дії: Рухатися як можна більше. Намагайтеся робити щонайменше 10 000 кроків на день. Регулярні перерви. Якщо ви довго сидите за комп'ютером, робіть короткі перерви кожну годину для розминки та руху. Медитація. Знаходьте час для медитації та свідомого дихання, щоб зменшити стрес.*

Пити достатньо води. Споживайте близько двох літрів води на добу, віддаючи перевагу чистій воді без підсолоджувачів чи цукру. Здорове харчування. Включайте в раціон більше фруктів, овочів, злаків та горіхів. Добре спати. Забезпечте собі достатньо годин сну для відновлення організму. Завжди є вибір: бути фізично активним чи проводити час на дивані; надавати перевагу здоровому харчуванню чи зловживати солодощами, швидкими перекусами, напоям чи палінням; бути веселим та життєрадісним чи засмученим та депресивним. Робіть правильний вибір!

– З якими головними викликами зараз стикається сфера охорони здоров'я?

– *Сфера охорони здоров'я в Україні у 2024 році стикається з низкою серйозних викликів, серед яких найважливішими, на мою думку, є наступні.*

- 1. Відновлення здоров'я населення та людського потенціалу після повномасштабної війни, з акцентом на розширення програми медичних гарантій.*
- 2. Надання адекватної кваліфікованої медичної допомоги, особливо на рівні первинної ланки з застосуванням мультидисциплінарного підходу.*
- 3. Безбар'єрність у медзакладах, щоб забезпечити доступність медичної допомоги для всіх, особливо для тих, хто отримав*

поранення та став інвалідом.

4. Запровадження належного фінансування та ефективної системи обов'язкового державного медичного страхування.

Ці виклики вимагають комплексного підходу та співпраці усіх рівнів управління охороною здоров'я, а також адаптації до швидко змінюваних умов.

– Які стереотипи існують про Вашу професію?

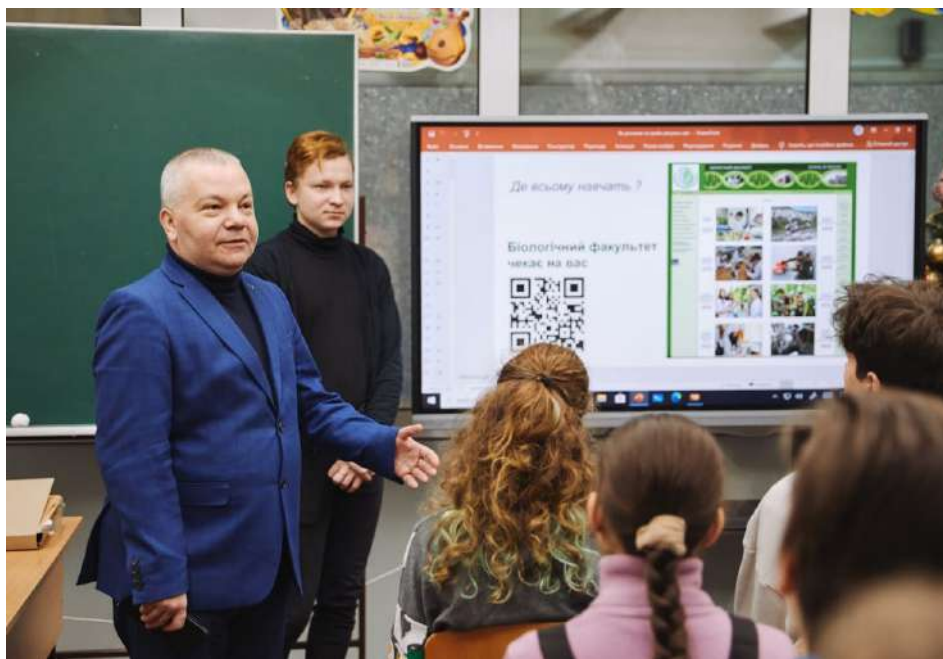
– *Стереотипи про професію хірурга можуть включати уявлення про високу кваліфікацію та спеціалізацію, необхідність мати ґрунтовну теоретичну базу та вміння швидко приймати рішення в критичних ситуаціях. Часто вважається, що хірурги мають бути фізично витривалими та стресостійкими, адже операції можуть тривати годинами. Також існує стереотип, що хірурги отримують високу зарплату, яка зростає з досвідом та кваліфікацією. Однак, варто пам'ятати, що стереотипи не завжди відображають реальність. Професія хірурга вимагає не лише технічних навичок, а й емпатії, комунікабельності та готовності до непередбачуваних обставин. Це також професія з високим рівнем відповідальності, яка може призводити до хронічного стресу та емоційного вигорання.*

Меланія РИБАЛКО, студентка.

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

МЕТРОШКОЛА У КОЖНОМУ РАЙОНІ? РОБОТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО КЛАСТЕРУ В КАРАЗІНСЬКОМУ. ДИСКУСІЯ ПРО НАВЧАННЯ ПІД ЗЕМЛЕЮ

«Метрошкола» є єдиним унікальним проектом, який був започаткований Харківською міською радою та особисто Ігорем ТЕРЕХОВИМ за підтримки Департаменту освіти Харківської міської ради та залученням педагогічної спільноти, яка безпосередньо забезпечує цей освітній процес. Запровадження проекту в умовах воєнного конфлікту має велике значення.

Аби дізнатися більше, спілкуємося з директором центру післядипломної освіти, Михайлом ТАТАРИНОВИМ.

– Проект було запроваджено для тих дітей, які під час війни залишилися в Харкові, а також для дітей початкової школи (1, 2, 3, 4 класи), які почали навчання безпосередньо в 2023/2024 навчальному році. До цього навчального року такого проекту не було, проте зростання кількості учнів початкових класів і пізніше учнів базових та старших класів створило виклик перед міською владою й освітянами щодо необхідності залучення дітей до освітнього процесу в безпечних умовах. Тому в кожно-

му районі міста Харкова Харківська міська рада разом з Департаментом освіти визначили конкретні школи, у складі яких було відкрито м-класи (1-М, 2-М, 3-М і 4-М, де «М» означає клас метро).

– З чим був пов'язаний саме такий підхід до організації освітнього процесу?

– Цей підхід обрано через те, що під час карантинних обмежень, пов'язаних з COVID-19, та воєнного стану, учні багатьох шкіл фактично втратили звичне розуміння офлайн-навчання. Відкриття метрошколи в безпечних умовах дозволило дітям знову отримувати офлайн-освіту. Тому з 1 вересня 2023 року проект «Метрошкола» було започатковано на відповідних станціях метрополітену, де гарантували безпеку та комфорт для навчання учнів.

– Як з'явився проєкт «Метрошкола», або як його назвали – науково-освітній кластер в Каразінському університеті?

– Минулого 2023 року, у період із 18 квітня 2023 року по 30 травня 2023 року, на запити, зокрема, управління освіти адміністрації Салтівського, Холодногірського, Новобаварського, Київського і Слобідського районів, для директорів університету в очному форматі за участі проректора Олександра Головка, ми провели низку семінарів для директорів і обмінялися досвідом, як університет може приєднатися до проєкту «Метрошкола». Під час цих заходів були укладені меморандуми про співпрацю між управлінням освіти та Каразінським університетом, а також ми долучились до обговорень з директорами щодо ролі університету в проєкті «Метрошкола».

Перша складова цього проєкту – безпосередня комунікація наших науково-педагогічних працівників з учнями, бо тоді ще не знали, що будуть учні 10-11 класів, але й для малечі в нас дуже багато заходів виховного плану. Наступна складова – підготовка вчителів, які приходять до Каразінського університету і підвищують кваліфікацію, і, звичайно, проведення відповідних профорієнтаційних заходів, як це традиційно проводять в університеті. Ось так і сформувався науково-освітній кластер Каразінського університету для учнів метрошколи Харкова.

– Яке ставлення батьків і вчителів до навчання під землею?

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

– По-перше, щодо ставлення громадськості загалом, слід зазначити, що будь-яка нова ініціатива завжди зустрічає скептицизм, особливо в умовах прифронтової території. Не дивно, що на серпневих педагогічних заходах було багато сумнівів щодо обговорюваної ідеї. Проте важливо враховувати роль батьківської громадськості. Мова йде про концепцію «солідарного управління» або громадського управління школою, як передбачено новими законами про освіту. Батьківській громаді відводиться ключова роль у цьому процесі. Коли батьківська рада міста Харкова висловила підтримку цій ініціативі, заявивши, що «ми готові дати своїх дітей», це ще раз підтвердило широку підтримку.

Громадськість висловила думку, що практика має вирішальне значення. Коли муніципальна влада запровадила цей проєкт, перед Каразінським університетом виникла конкретна мета. Було розглянуто профіль студентів та розроблено систему виховних та культурних заходів. З кінця першого семестру поточного навчального року 2023/2024 мережа почала зростати, охопивши учнів початкових та середніх класів, а також старшокласників. Під час наради з участю проректора Анатолія Бабічева було вирішено створити кластер з залученням кожного факультету.

– Які перешкоди або виклики виникають у роботі «Метрошколи», шляхи їх вирішення?

– Спочатку розглянемо аспекти логістики. Транспортування учнів до метрошколи та їх доставлення до різних станцій метрополітену здійснюємо з використанням наземного транспорту. Однак виникає перша проблема – питання безпеки. У випадку оголошення повітряної тривоги, перевезення учнів може відбуватися або перед такою тривоگوю, або після неї. Протягом повітряної тривоги ця операція неможлива, що може призвести до змін у розкладі навчального процесу. Нашим головним завданням є гарантування безпечного транспортування учнів до відповідних станцій метрополітену. Проте існує ще одна проблема. Більшість педагогів, які беруть участь у навчальному процесі, не мають досвіду роботи в умовах безпеки, які характерні для метрошколи. На-

приклад, Харківський ліцей №28 звернувся до Каразінського університету з пропозицією навчити їх основ надання первинної медичної допомоги та взаємодії з учнями метрошколи. Ліцей здійснює освітній процес на станції метро «Університет», а завдяки тренуванням в медичному симуляційному центрі медичного факультету, разом з деканесою, професоркою Тетяною Лядовою, лікаркою, професоркою Марією Матвєєнко та працівником симуляційного центру Іваном Рудасом педагоги пройшли низку тренувань протягом вересня. Після основної роботи проводили заняття, спрямовані не лише на надання медичної допомоги, але й на ведення учнів у разі організації навчального процесу в укритті, зокрема в метрошколі. Психологічний аспект також є дуже важливим, оскільки педагоги, перебуваючи в обмеженому просторі, потребують часу для адаптації до нових умов. Під час розширення мережі та залучення вчителів інших шкіл, які проводять навчання в метрошколі, виникло питання: чи є обов'язковими комунікативні навички, інструктаж учнів, організація переміщення учнів, їх зустріч та інше для таких вчителів.

Світлана ПРОЦЕНКО, директорка КЗ «Харківський ліцей №11 імені Данила Дідики Харківської міської ради» зауважила:

– Погоджуємося з Михайлом Вікторовичем, що підготовка вчителів у метрошколі набуває великого значення в гарантуванні безпеки та ефективності освітнього процесу в умовах воєнного конфлікту. Метро-

школа стала вдалим тимчасовим рішенням в ситуації, яка склалася влітку 2023 року. На той момент розуміння тривалого характеру війни ще не було очевидним. Повернулося до Харкова ще небагато дітей. Отже, це була можливість задовольнити, хоча б частково, потреби в навчанні насамперед для «першачків».

– Пані Світлано, чому обрали метрополітен?

– Логістика: Харківська міська рада виділила спеціальні автобуси, які закріплені за відповідним закладом, відповідною школою, відповідною станцією, куди підвозять дітей, або, у разі роботи метрополітену, батьки можуть самостійно привозити. І ми можемо спостерігати, наприклад, це на станції метро «Університет», коли зранку батьки, ті, які пересуваються і користуються громадським транспортом, привозять дітей самостійно до метрошколи. Метрошкола є безпечним місцем. По-перше, дотримання санітарних гігієнічних норм – це дуже важлива складова. Забезпечено провітрювання, перерви, фізкультхвилинка, обов'язкове харчування дітей. Звичайно, це не такі гарячі обіди, як це було до війни, але обов'язково привозять необхідну, з дотриманням усіх санітарних вимог, їжу, яку діти вживають під час обіду згідно з розкладом освітнього процесу.

До дискусії долучилася Оксана ТЕСЛЕНКО, директорка КЗ «Харківський ліцей №104 Харківської міської ради»:

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

– Хочу поділитися досвідом щодо метрошколи на станції «Тракторний завод». У окремому приміщенні обладнано навчальний кабінет, учительську, санітарну кімнату. Харківський ліцей №104 став базовим в Індустріальному районі з організації

навчання учнів 1, 2 класів офлайн у метрошколі. Учні мають змогу спілкуватися, взаємодіяти, працювати пліч-о-пліч, комунікувати з учителем, тьютором, практичним психологом, медичною сестрою. Щоденно діти отримують безплатне харчування, організовано підвезення учнів із Роганського житлового масиву. Навчальний кабінет обладнано з урахуванням ідей концепції нової української школи, яскравою наочністю, технічними засобами навчання.

Продовжую дискусію з Михайлом ТАТАРИНОВИМ...

– **Пане Михайле, скажіть, будь ласка, а як щодо подальшої роботи?**

– Щодо подальшої роботи метрошколи, то 26 лютого відбулася міжнародна велика офлайн-конференція «Education Under Ground», яку проводила організація «Я і моя школа». Пролунали пропозиції, що потрібно облаштовувати і надалі навчання під землею. Отже, першою такою школою, яку незабаром планують відкрити, є підземна школа, точна кількість дітей у ній поки невідома. Це буде перша школа в Індустріальному районі та друга в Слобідському. Виникло питання: чи варто відкривати такі школи в кожному районі. Є серйозний виклик. У школі є своя мережа, своя адміністрація. Значить, школи, які є в цьому районі, повинні віддати своїх дітей. Це є викликом: як балансувати мережею, яку затверджують щороку на відповідний навчальний рік. Це також нюанс, який

надалі буде потребувати розв'язання. Тому проєкт «Метрошкола» у зв'язку з відкриттям підземних шкіл поки буде актуальним. Коли представники на цій міжнародній конференції виступали, то вони поставилися трохи скептично, наче це не вихід з ситуації, але кращого рішення станом на 1 вересня 2023 року ніхто не надав.

– **Як саме організовано навчання в метрошколі?**

– Система організації освітнього процесу в метрошколі з 1 по 6 клас передбачає втілення концепції «Нова українська школа» і використання модульних програм. Згідно з цими програмами, учителі, які працюють з 1 по 6 клас, мають розробити робочі освітні програми з фізики, хімії, математики тощо. Однак, виникає нюанс. Якщо раніше вчителі перших чотирьох класів були готові працювати згідно з концепцією «Нова українська школа», пізніше виникли фінансові проблеми, пов'язані з фінансуванням цієї концепції. Першим завданням, що стоїть перед вчителями, є розробка робочих освітніх програм. Група вчителів початкової школи, української філології, зарубіжної літератури та математики об'єдналися для розробки робочих освітніх програм під конкретний заклад. Тому всі методики та інновації, передбачені в концепції «Нова українська школа», потребують уваги щодо розробки таких програм. Центр післядипломної освіти з 2021 року (і ця практика продовжується у 2022 та 2023 році) надав особливу увагу вчителям щодо розробки робочих освітніх програм

на основі модельних програм та застосування методик, які активно використовують як вчителі початкових класів, так і вчителі зарубіжної літератури, математики тощо.

– **Які ресурси та підтримка з боку Каразінського доступні для успішної реалізації проєкту «Метрошкола»?**

– Університет має основний ресурс – це кадри, зокрема найкращі наші науковці, які є не лише теоретиками, але й практиками. Університет володіє значним кадровим потенціалом. Молодь, яка приходить, демонструє активність, і стратегічні цілі та наміри університету відображають формування нового складу наших науковців, освітян, педагогів. З огляду на це університет насамперед звертається до конкретних факультетів та науково-навчальних інститутів. Під час проведення семінарів для 5 районів минулого року брали участь не лише директори, а й представники 23 факультетів та ННІ, зазвичай декани або їх заступники. Кожен з них представив ресурси, що є в їхньому розпорядженні: кадрові, інформаційні, освітні, виховні тощо. Факультети й ННІ розкрили свою потужність, зокрема матеріально-технічну базу та проведення дослідів у галузях біології, хімії, медицини, фізики й техніки.

Кожний директор та педагогічні колективи зазначають, що отримали від університету конкретні інформаційні матеріали про те, які ресурси надає ко-

жен конкретний факультет чи ННІ. Укладаючи меморандуми про співпрацю з 5 управліннями освіти, університет не обмежується цим числом, але готовий до співпраці з будь-якими іншими. Ці договори дають можливість факультетам працювати з педагогічними колективами конкретних закладів. Якщо якась школа не має такого договору, університет завжди готовий обговорити таку можливість і координувати співпрацю.

Університет також співпрацює з центром довузівської освіти, що підготує учнів до складання національного мультипредметного тесту. Центр післядипломної освіти, який готує вчителів, розповідає їм про можливості, які надає університет, зокрема вказує на те, що студенти можуть побачити практичну складову навчального процесу, проводячи експерименти з хімії, біології, а також ознайомитися з екологічними аспектами. Університет ретельно враховує профіль закладу, щоб забезпечити практико-орієнтований підхід до освіти. Конкретні освітні заклади, зокрема зі Слобідського та Індустріального районів, зверталися до нас із запитом: «Чи можемо ми отримати заняття з фізики?» Ми погодилися, залучивши викладачів з ННІ «Фізико-технічний факультет». Так само було з біологією та хімією. Нещодавно ми провели

кластер у Харківському ліцеї №104, де поєднали різні предмети.

– **Пане Михайле, поділіться планами?**

– Найближчі плани з медичним факультетом та ННІ екології передбачають проведення наступного кластера у Харківському ліцеї №104, присвяченого ролі екології та агрономії у житті людини, особливо в умовах сучасної війни. Ми плануємо продовжувати цю роботу, особливо якщо будуть створені підземні школи, як це надзвичайно сприятиме безпосередній взаємодії з учнями. Факультети та наукові інститути, я переконаний, завжди підтримають такі ініціативи, що дозволить нам з одного боку проводити профорієнтаційну роботу, а з іншого – показати практичний аспект вивчення предметів, таких як фізика, хімія, математика, історія та українська філологія.

А ось що говорять учні метрошколи.

Іван, 16 років:

– Я відчуваю себе безпечно в метрошколі. Завжди є вчитель, щоб допомогти.

Ліза, 15 років:

– Я в захваті від метрошколи! Тут так

безпечно і затишно, що просто неможливо не полюбити навчання. Також я скучила за нашими класами, і метрошкола надала мені можливість знову відчувати цю атмосферу!

Євгенія, 13 років:

– Я так сумувала за навчанням у класах! Класні кімнати, друзі поруч, учителі, які завжди готові допомогти. Але тепер завдяки метрошколі ми можемо знову бути разом, навчатися і веселитися разом!

Валерія, 16 років:

– Метрошкола – це просто круто! Тут так безпечно і зручно, особливо в умовах війни. Навчання в класах із друзями – це те, чого я так довго чекала!

Раді бачити усміхнені обличчя дітей, хоч і з укриття. І не менш радісно спостерігати, як горять очі в наших викладачів і науковців, які мають змогу ділитися своїми знаннями. Метрошкола – це безпечне та стабільне середовище для навчання дітей у метро, що дозволяє їм зберігати звичну ритміку життя та здобувати освіту, попри складні обставини!

Текст: Анастасія ОДИНЕЦЬ.
Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДИСТЬ

ФІЛОЛОГИНЯ ВАЛЕРІЯ ЛЮТЕНКО: «НЕМАЄ ТАКОГО МІСЦЯ, ЯКЕ ЗМОЖЕ ОБ'ЄДНАТИ НАСТІЛЬКИ РІЗНИХ І ЦІКАВИХ ЛЮДЕЙ, ЯК КАРАЗІНСЬКИЙ!»

Успішна випускниця магістратури філологічного факультету Валерія Лютенко допоможе підняти планку мотивації до навчання. Сьогодні ми згадаємо найяскравіші моменти студентського життя, виклики, які їй довелося подолати, та те, як отримані знання й навички стали фундаментом для подальшого професійного зростання.

– Які спогади зі студентських років у Каразінському університеті залишилися в пам'яті?

– Найбільше спогадів з офлайн-навчання або вже з послаблення карантину: від перших днів в університеті взагалі та написання статті на конференцію до роботи над Alma mater-2021, класних історій з гуртожитку та всіх заходів студентської ради як факультетської, так і загальноуніверситетської. Взагалі, найяскравішою сторінкою мого університетського життя завжди будуть роки головування факультетською студентською радою. Неймовірні команди, ідейні студенти та тисячі брейнштормів задля нового проєкту. Де це можна отримати такий неоціненний досвід?

– Як би ви описали свою студентську подорож у трьох словах?

– Складно описати цей довгий шлях трьома словами. Нехай буде: навчання, розвиток і спілкування.

– Як вам вдалося зберігати баланс між навчанням та особистим життям протягом студентських років?

– Я б не сказала, що цей баланс існував. Університет займав більшу частину мого життя.

– Які виклики ви зустрічали на шляху до здобуття магістерського ступеня? Як ви їх подолали?

– Найбільше викликів було щодо кваліфікаційної роботи. Враховуючи мій фах та

видкідність змін в українському медіапросторі, тема трансформувалася настільки, що півтора року тому я б не повірила, що буду досліджувати саме це. Але тісна та активна співпраця з науковим керівником, Ольгою Олексіївною, не дала опустити руки й наважитися на складнішу роботу.

– Які навички чи знання, здобуті в університеті, ви вважаєте найбільш корисними для свого подальшого професійного розвитку?

– Конвергентність або, іншими словами, універсальність. Основи, здобуті на кафедрі журналістики філологічного факультету, дають можливість обрати собі шлях з величезної кількості можливих в журналістській кар'єрі.

– Які професійні цілі ви маєте після завершення магістратури, і як вона вас підготувала для досягнення цих цілей?

– Поки є бажання попрацювати в науці. Каразінський дає для цього широкий спектр можливостей.

– Поділіться важливим відкриттям чи висновком, що встигли зробити під час навчання.

– У житті немає такого місця, яке зможе об'єднати настільки різних і цікавих людей, як університет, тому саме комунікація – основне під час навчання.

– Які поради ви дали б майбутнім студентам магістратури в Каразінському університеті, щоб успішно навчатися та досягти своїх цілей?

– Тут точно все залишиться класичним: не пропускайте дедлайни, не бійтеся складнощів і насолоджуйтеся навчанням в університеті, використовуючи всі можливості – від нових знайомств та заходів до конференцій та міжнародної мобільності!

*Анастасія ОДИНЕЦЬ,
студентка 2 курсу
філологічного факультету.*

ВОЛОНТЕРСТВО

СТУДЕНТ 2-ГО КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ МИХАЙЛО КОЛІСНИК: «СТУДЕНТ ТИ – ТИМЧАСОВО, А ЛЮДИНА – НАЗАВЖДИ!»

У цей час, коли країна потребує об'єднання та підтримки, студентський голос виявляється особливо сильним та значущим.

Сьогодні спілкуюся з Михайлом Колісником, студентом 2-го курсу факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, який, окрім гарного навчання, поділиться своїм досвідом та рефлексіями щодо важливості волонтерської діяльності. Михайло розкаже про мотивацію, виклики та найяскравіші моменти волонтерської діяльності. Михайло Колісник:

– Коли ми приїхали у Львів з Харкова на початку березня 2022 року, першочерговою метою була адаптація до нових умов. Проте одразу після того, як ми освоїлися, виникла потреба зайнятися чимось корисним. Моя мама знайшла через соцмережі фонд, який потребував допомоги, і я вирішив долучитися до них. Саме через такі важкі часи я відчув важливість співпраці та допомоги одне одному. Волонтерство стало для мене засобом не лише віддати частинку свого часу та зусиль, але й знайти нові способи підтримки тих, хто цього потребує.

– Якою конкретно волонтерською ро-

ботою ви займалися?

– Виключно фізична праця. Завантажував гуманітарну допомогу, їздив зі складу на склад завантажити-вивантажити.

– Чи зіткнулися ви з якими-небудь викликами або труднощами під час волонтерської роботи?

– Трохи було: завантажували лікарняні ліжка в 30-градусну спеку. Було важко долати такі труднощі, особливо з урахуванням того, що багато волонтерів не поверталися після першого досвіду. Однак, незважаючи на це, ми продовжували працювати, бо розуміли важливість нашої допомоги.

– Які цікаві моменти чи історії протягом волонтерської роботи можете згадати?

– Під час моєї волонтерської роботи я мав можливість познайомитися з сім'єю з Луганщини. Разом ми не лише допомагали іншим, а й проводили вільний час, відвідували різноманітні цікаві місця.

– У чому вбачаєте важливість волонтерської діяльності у відновленні та підтримці громадських ініціатив під час війни?

– Неможливо переоцінити внесок навіть найменших складів у забезпеченні життє-

во важливих потреб. Хоча склад, на який я потрапив, був найменшим серед сусідів, усі ми були приголомшені його ефективністю. На площі лише 110 квадратних метрів ми вантажили все: від харчів та ліків до медичних приладів та побутової хімії. Обсяги матеріалів і робота на складі вимагали максимальної уваги та зусиль практично кожного дня.

– Яким чином волонтерство вплинуло на вашу особистість або погляди на життя?

– Я йшов волонтерити вже досить сформованою особистістю. Думаю, що бажання допомагати в мене ще з дитинства, як кажуть, в крові... Важливою рисою мого характеру завжди була відкритість до нового досвіду та бажання робити добрі справи.

– Якою є роль студентів у волонтерській діяльності?

– Студент ти – тимчасово, а людина – назавжди. Я вважаю, що участь у волонтерських ініціативах працею чи гривнею є найкращим способом долучитися до допомоги, незалежно від віку. Співчуття є виявом свідомого громадянства та емпатії, що допомагає нашому суспільству побудувати єдність і солідарність у найважчі часи.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ

ДИРЕКТОРКА ННІ ЕКОЛОГІЇ ГАННА ТІТЕНКО: «ЕКОЛОГІЯ ЦЕ НЕ ЛИШЕ НАУКА – ЦЕ СПОСІБ МИСЛЕННЯ ТА ЖИТТЯ»

Міжнародний день екологічних знань відзначається світовою спільнотою щороку 15 квітня. У цей день фахівці цієї галузі та люди, небайдужі до екологічного стану нашої планети говорять про те, що відбувається у галузі екологічної безпеки...

Своїми думками щодо екології і не тільки, поділилася директорка ННІ екології, доцентка Ганна Тітенко:

– У сучасному світі занадто багато галузу, закликів, незрозумілих вимог, алогічності та протиріч, завернутих у не дуже якісну обгортку «боротьби за довкілля». На жаль, від інформації про «погану екологію» не сховатись. Вона наздоганяє нас усюди, за переглядом новин, під час опанування іноземної мови, під час перегляду трилеру та при виборі одягу. Етикетки, лейбли, інфографіка з Recycle, Reuse, Reduce... Цей потік йде звідусіль, неупинно, нав'язливо та, навіть, драгуючи, як реклама, сумнівно потрібного товару. А коли починається нав'язлива реклама чогось – з'являється стійке враження, що тебе намагаються обдурити. Складається відчуття, що твоєю свідомістю маніпулюють, а це зовсім не про сприйняття важливого і не про довіру до необхідного... Багаття розпалюють також агресивність та популізм у гаслах борців, яким, за великим рахунком, все одно куди скидати власний негатив, і екологічна ніша задля цього дуже приваблива. От так, токсична людина, яка б спотворювала життя родині або соціуму стає «захисником довкілля». Але це зовсім не про захист довкілля. Це про гроші, про прибуток, про бізнес, про особисті амбіції, про піар, про кар'єрні іграшки... Це про різне, але не про довкілля. Довкілля сьогодні називають мовчазною жертвою війни. Спалені промислові об'єкти, ліси, забруднена мінами і снарядами ґрунти, затоплені вугільні шахти, підірвані споруди, загиблі тварини й знищені рослини – справа рук і зброї російських окупантів, які ведуть бойові дії на території нашої країни. РФ знищує українську природу нещадно, свідомо, не вагаючись. І

порушує право на безпечне для життя та здоров'я довкілля не лише громадян України, а й всього людства. Наразі в Україні не встигають підраховувати збитки тільки від прямої шкоди військової агресії: ракетні атаки на підприємства та цивільні об'єкти, масштабні обстріли, пожежі. Ми поки попередньо оцінюємо шкоду, завдану навколишньому середовищу. Разом з іншими державами Україна шукає спільні відповіді на всі екологічні загрози, зумовлені російською агресією, та притягнення РФ до відповідальності за екоцид, бо без цього неможливо буде повернутися до повноцінного мирного життя.

– Пані Ганно, прості та посильні для кожного кроки збереження довкілля?

– Це поїхати на пікнік до чарівного природного міста і залишити його після себе таким, щоб ті, хто прийдуть сюди

наступними вихідними, здивувались рідкісній вдачі знайти поблизу великого міста такий куточок природи, де здається не ступала нога людини. Це про віддати речі тим, кому вони потрібні, і допомогти тим, хто не просить про допомогу, але не може без неї вижити. Це про донести сміття до смітників, і тричі нахилитись, щоб упіймати обгортку з ласощів, яку зносить вітром та, напевно, кинути її таки до того ж смітника.... Це про здоровий глузд та про людяність у відношенні до усього та усіх, що нас оточує. Ми звикли оперувати дуже зрозумілими поняттями у системі обчислення «вигідно-невигідно», «корисно-некорисно», «потрібно-непотрібно». Але, коли мова йдеться Справжнє, Дійсне та Природне, то часто некорисність та витрати сьогодні – можуть стати єдиним фактором виживання завтра. Бо екологія це не стільки наука – це спосіб мислення та життя.

СТУДЕНТСЬКА ТЕРИТОРІЯ

СТУДЕНТ-СОЦІОЛОГ, СПОРТСМЕН АНДРІЙ НОМИРОВСЬКИЙ: «ЯКЩО ТИ ВІДЧУВАЄШ, ЩО ЗДАЄШСЯ, ЗГАДАЙ, ЗАРАДИ ЧОГО ТИ ТРИМАВСЯ ДО ЦЬОГО!»

Герой «Студентської території» – студент четвертого курсу соціологічного факультету, успішний спортсмен Андрій Номировський. Йому 20 років, а за плечима – багато досягнень у спорті. Амбітний Андрій поділився досвідом, як прокачати мотивацію, розповів про життя у вирії спорту. Андрій:

– Я займаюся змішаними єдиноборствами та досяг певних успіхів у цьому спорті, бо із 7 класу присвятив себе цьому виду спорту. Це стало для мене не лише хобі, а й справжнім життєвим шляхом. Направду, я випадково обрав змішані єдиноборства. Коли прийшов на секцію, то зрозумів, що це не тільки боротьба, а ще удари в стійці, удари в боротьбі, у партері, обхвати... І мені це сподобалося. Ніхто не тиснув на мене, щоб я зробив вибір. Ми просто з другом вирішили спробувати й пішли на тренування.

– Якими досягненнями пишаєтеся найбільше?

– Серед досягнень, які я здобув у 2023 році, пишаюся третім місцем на чемпіонаті України. Можливо, воно не є найвищим здобутком, але варто зазначити, що в моїй категорії конкуренція була надзвичайно висока. У середньому було по 3-4 учасники, а в моїй категорії – 15. І я зміг вийти на такий рівень, який відкрив для мене дорогу до збірної України. Саме цим пишаюся найбільше.

– Як вам вдається збалансувати спорт, навчання та особисте життя?

– Це вимагає значних зусиль. Особливо важко, коли готуюся до важливих змагань, зокрема чемпіонату України, Європи або світу. У такі періоди я маю дуже багато заборон, особливо в їжі та режимі дня. Але, якщо в мене є вільний час, якщо я не занурений у тренування, то можу легко поєднувати спорт з іншими аспектами

життя. І це наснажує.

– Яка ваша успішність у навчанні?

– На жаль, не виходить з навчанням так добре, як хотілося. Одна з причин: я працюю. Це ускладнює поєднання всіх аспектів життя. Саме тому не досягаю бажаного рівня. Я дійсно намагаюся зробити все можливе, але наразі це не дуже виходить. Впевнений, що з часом зможу все наздогнати та виправити ситуацію.

– І все ж таки: як пройшла остання сесія?

– Вона пройшла з деякими труднощами через мою підготовку до чемпіонату Європи. Маю відпрацювання, які необхідно перекласти.

– Як навчання в університеті?

– Коли я прийшов на перший курс, то мені дуже все сподобалося. Справді, дуже. Але через низку обставин (спочатку карантин, потім війна), на жаль, ми не може-

мо ходити до університету, спілкуватися наживо. Напевно, дистанційний формат мене пригнічує. Мені не вистачає зустрічей з друзями та одногрупниками.

– Як війна вплинула на всі аспекти життя?

– Війна... Спочатку було важко, навіть надзвичайно важко тренуватися. Але я знаходив спосіб: елементарно бігав по дорогах до 10-12 кілометрів. Ми з моїми товаришами збиралися в залах, тренувалися, відпрацьовували набуті навички. Підтримували здоровий режим. Щодо навчання, війна безперечно, мала негативний вплив. З'явилося багато додаткових обов'язків, які потрібно виконувати. А це для тренувань або підготовки до турніру потрібні гроші, зокрема і на належне харчування та тренування два або три рази на день. І тому довелося йти працювати, щоб мати достатньо коштів. Навчання часто стає на другий план у таких умовах.

– А робота не пов'язана зі спортом?

СТУДЕНТСЬКА ТЕРИТОРІЯ

– Ні, це інша діяльність. Але це є в мене в планах. Маю намір виступати на професійних поєдинках, коли виступлю на чемпіонатах. Я планую переходити на новий рівень, ставати профі та заробляти на цьому гроші.

– Що мотивує?

– Наприклад, коли я готуюся до участі в турнірі, це надзвичайно важка, фізично напружена боротьба не лише на ринзі. Зокрема, момент, коли я скидаю вагу для певної вагової категорії. Це вкрай виснажливо. Але, коли я виступаю й перемагаю своїх супротивників, коли здобуваю перші місця, беру участь у престижних турнірах, відчуваю, що кожне зусилля того варте! Це надихає мене йти далі, оскільки я знаю, що зможу досягти поставлених цілей.

– Девіз по життю?

– Ніколи не здаватися!

– Як долаєте невдачі? Що вас бадьорить?

– Більше приділяю увагу тому, що в мене не виходить. Завжди аналізую, якої помилки я припустився чи в житті, чи в спорті, потім працюю над цим. Це надихає мене, оскільки кожна така ситуація, кожен вихід на новий рівень, дозволяє мені розширити свої можливості та підвищити потенціал.

– Плани на майбутнє після випуску? Чи плануєте вступати на магістратуру?

– Ще в роздумах. Напевно, буду. Щодо спортивної діяльності – буду далі рухатися. Планую виступити на чемпіонаті Європи. І вже переходити в професійні турніри. Заробляти цим на життя. Машину мрію придбати... Але, головне – щоби скінчилася війна та стабілізувалося життя українців.

– Як родина ставиться до спорту?

– Вони не лише розуміють це, але й надихають мене своєю підтримкою.

Тривала підготовка до турнірів може бути нелегкою, іноді виникають переешкоди, але я долаю їх, а рідні люди завжди поруч.

– Не жалкуєте про те, що почали цим займатися?

– Я йшов займатися просто для душі, але в мене почало добре виходити. Зараз уже їжджу на турніри. Затягнуло!

– Яку пораду можете дати нашим студентам?

– Моя порада – не здаватися. Незалежно від того, які труднощі може підкинути доля, важливо не зупинятися, а йти вперед. Підіб'ю підсумок словами відомого актора Джареда Лето: «Якщо ти відчуваєш, що здаєшся, згадай, заради чого ти тримався до цього». Пам'ятай завжди: якщо ти не здаєшся, то ти витримаєш усе!

Єлизавета МАНЖОС, студентка.

ШАНУЄМО ІМЕНА

ЗАГИНУВ СТАРШИЙ ЛЕЙТЕНАНТ, ВИПУСКНИК КАРАЗІНСЬКОГО ДМИТРО ТИРНОВ: УНІВЕРСИТЕТ СПІВЧУВАЄ

Університет отримав чергову сумну звістку про загиблого воїна.

З глибоким сумом повідомляємо, що 18 березня 2024 року поблизу населеного пункту Малишівка Запорізької області героїчно загинув у бою за Україну випускник Каразінського університету, радіофізик, старший лейтенант Тирнов Дмитро Олегович, начальник зенітної ракетної обслуги зенітної ракетної батареї.

Дмитро народився 28 червня 1978 року у місті Харків. у 1995 року вступив на радіофізичний факультет Каразінського університету. В 2000 році випустився з кафедри теоретичної радіофізики. Був одним з найкращих студентів потоку.

Під час навчання (1995-2000 рр.) у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на радіофізичному факультеті, Дмитро пройшов підготовку за програмою офіцерів запасу та отримав первинне офіцерське звання. По завершенню навчання Дмитро Олегович був задіяний у науково-дослідній діяльності, пов'язаній зі збройними силами, тож продовжував отримувати чергові офіцерські звання.

У 2020 році старший лейтенант Тирнов був призваний на військову службу за призовом осіб офіцерського складу та у грудні 2021 року уклав контракт для проходження військової служби у Збройних Силах України на посаді командира стартового взводу зенітного ракетного дивізіону.

24 лютого 2022 року старший лейтенант Дмитро Тирнов зустрів на бойовій позиції підрозділу під ворожим ракетним обстрілом. Потім почалась кропітка бойова робота, захист повітряного простору, знищені ворожі цілі. В одному з епізодів вогневої роботи, бойовий розрахунок, до складу якого входив Дмитро Олегович за три хвилини знищив шість ворожих «калібрів».

Не зупиняючись на досягнутому, старший лейтенант Дмитро Тирнов пройшов навчання на новітніх зразках зенітного ракетного озброєння іноземного виробництва, яке ефективно освоїв. Дмитро сумлінно продовжував виконувати обов'язки начальника зенітної ракетної обслуги зенітної ракетної батареї окремого зенітного ракетного дивізіону вже з практичним застосуванням новітніх зразків озброєння, заповзято керував розрахунком, що нищить ворожу техніку та наближає нашу спільну Перемогу! За проявлену самовідданість та високий професіоналізм у виконанні військового обов'язку по захисту повітряного простору Батьківщини, указом Президента України від 08.08.2022 року Тирнов Дмитро Олегович був наго-

роджений медаллю «За військову службу Україні».

Його батько, Олег Федорович Тирнов, був проректором Каразінського університету, тривалий час очолював первинну профспілкову організацію, у 2002–2007 роках був деканом радіофізичного факультету.

Шановний Олеже Федоровичу, Каразінська спільнота розділяє біль утрати та низько схиляє голову у скорботі та шані перед світлою пам'яттю Дмитра.

Ми завжди будемо пам'ятати, якою непомірно важкою ціною здобувається наша свобода і незалежність.